

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.

Pe jumătate an 10 "

Pe 1 lună 2 "

Nri de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numerii de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscrisuri nu se inapoiază.

Telefon orăș și comitat 502.

„Duceți-vă în România.”

(*) Așa li-s'a strigat deputaților români pentru că în ședința dela 5 Iunie ei protestau când baronul Bánffy zicea că aici, în statul ungar, toată suflarea trebuie să fie — Ungur.

De altminteri nu cred să fie Român cărturar, ba chiar și țaran, cărui, trăind împreună ori în apropiere cu Ungurii, să nu i-se fi strigat astfel.

Protestăm, de pildă în congregația comitatului pentru că nu se respectează legea: numai de cât ni-se strigă: «Dacă nu vă place, duceți-vă în România»!

Mergem cu ponos la vicișpan ori fibirău și să arătăm nemulțumirea că nu ni se face dreptate: iute ni se strigă: «Dacă nu vă place, duceți-vă în România»...

Ba am auzit cum un slujbaș dela căile ferate — în ținut curat românesc — trimitea în România pe un țaran român pentru că el îndrăznise să ceară bilet — românește.

«Menjen Oláhországba» — a ajuns un fel de înfricare... Ori te mulțumești adecă și nu crâcnești împotriva vieții pe care slujbașii de tot felul și-o fac grea, adeseori insuportabilă, ori de nu: p'aci și-e drumul!... Du-te în România!...

Noi însă, ori cât ni-e de scumpă România, nu ne ducem. Nu, ci stăm aici, în mijlocul luptei grele și de pe băncile școlii deja ne războim cu șovinistii nebuni, cari uitând învățăturile înțelepților Deák și Eötvös (să caute adică înfrățire cu toate neamurile d'aici), cred că așa va ajunge statul acesta puternic și unitar național maghiar, dacă vor emigră dintr'insul toți naționaliștii cari — fac gură. Ei așa cred, ori să fac a crede, că naționalitățile ar fi mulțumite dacă n'ar fi »agitatorii« cari să le asmuțe împotriva Ungurilor. Ei nu vor să recunoască faptul, că între Români nici n'ar avea ce să caute omul cu carte care nu luptă pentru îmbunătățirea soartei d'acum a poporului: să ceară adică nu numai cinstirea legii de naționalități, nesocotită de stăpânire și toți slujbașii ei, — ci să mai lupte din răspuneri și pentru a se face alte legi, mai bune, cari să chezăsuiască mai mult, că nimeni nu și poate bate joc de drepturile noastre naționale... Ei zic că noi cu sâla și viclenia ne-am cocoțat în fruntea poporului și nu vor să recunoască adevărul că poporul ne mână înainte, că dragostea pentru popor și simțul de jertfă ne aruncă în luptă și ne face să stăm aici, locului, ori cât ei ne strigă să plecăm în România.

E de mirat de altfel un singur lucru: că șovinistii stăruie asupra unei păreri și după-ce atât de strălucit li-s'a dovedit că greșesc. Astfel, când cu pornirea mișcării naționale mai intenzive dela 1884 au pretins că totul este meșteșugit, pus la cale din România, de unde Ioan Slavici a fost trimis aici anume pentru aceasta... S'a dus însă Slavici îndărăt, căci și unor »frați« li-a venit la socoteală să-l învinuiască mai pe față, mai în ascuns, că așa este: a fost trimis!...

Oare a încetat prin plecarea lui Slavici mișcarea națională? Nu s'a întezit încă?... Și s'a retras dela putere și Ioan Brătianu, despre care se zicea că el a trimis pe Slavici, ș'au venit la putere junimiștii... ș'apoi conservatorii. Și totuși am ajuns la procesul Memorandului, la Seghedin și Vaș iar acum — când iarăși conservatorii sunt la putere în România — iată-ne cu 14 deputați în Dietă. Lupta mai aprigă de cât ori-când...

Tisza István n'a dat puțință lui Eugen Brote să se întoarcă acasă, crezând că astfel va stânga frământările noastre. Cu duioșie se va fi gândind Eugen Brote la luptele de care e ținut departe, dar noi mergem nainte, căci pe dăce poporul, vecinic treaz și doritor să-și croiască o soarte mai bună.

De altfel chiar întoarcerea acasă alui Slavici, Cornel Pop Păcurar — cari amândoi au stat câte un an în temniță era — o dovadă vie că ori cât partidele ungurești ar dori să ne vadă pe toți trecuți hotarul, și cărturari și țarani ne ducem numai de sălă mare și când ni-se face cu puțință, ne întoarcem bucuros acasă. Țaranul ardelean când și-a agonisit »vre-o doi bani«, purtătorii de peană când li-se deschide câmp de luptă. Așa s'a reîntors Russu Șirianu de două ori, așa Bogdan-Duică. Și câți alții nu s'ar întoarce, numai să li-se deie prilej.

Pentru că în toți arde dragostea pentru vatra strămoșască. Dragostea asta mare face și în America dintre Români să meargă mai puțini, deși ei sunt mai amărâți... Iar dragostea asta n'are să se stângă niciodată, ori cât ni-se strigă până și în Dietă: »Menjenek Oláhországba!...«

Oaspeți mari. O telegramă din Viena anunță că AA. LL. Principii moștenitori ai României vor sosi în acel oraș mâne și vor fi găzduiți la Hofburg ca oaspeți ai împăratului.

Principele va remite împăratului colanul noului ordin Carol I. din partea M. S. regelui României.

De cap!

(*) De cap, că hainele-s pe bani! — zice Românul. Proverbul acesta s'ar putea aplica acum în deosebi asupra certeii mari ce a izbucnit între deputatul democrat (ovreiu) Vázsonyi Vilmos și între ministrul de justiție (fost ovreiu) Polónyi Géza.

Cauza certeii, după cum e lesne de ghicit: osul de ros, ș'anume primăriații Buda-pestei... În curând capitala e chemată să-și aleagă primar. Vázsonyi, spriginit pe aderența numărșilor democrați (ovrei) ar vrea să ajungă dânsul la putere. Polónyi, care la primărie și ca opozant jucă rol, n'ar vrea la nici un caz pe Bărcezi, omul lui Vázsonyi, despre care știe că-i omul naibii și ajuns odată în scară, își ia avânt, nu mai întrebă de guvern nici se căciulește lui.

D'aici o luptă crâncenă. Deocamdată numai pe hârtie.

În «Magyar Tudositó», semioficioasa kosuthiștilor, se scrie că ministrul Polónyi stă mult preă sus, de cât ca să se ia la întrecere, în chestia coterșirii pentru postul de primar, cu Vázsonyi care suferă de «furor democraticus» și s'a întovărășit cu... progresiștii (slugile fostului ministru Kristóffy). După ce-i trage la mir ovreului nemiruit, termină spunând că nu crede să fie în interesul orașului ca destinele sale să le încredințeze unui om talentat de altfel, dar plin de datorii...

Își poate închipui ori și cine că Vázsonyi n'a rămas nici el dator.

Într'o declarație publicată aproape în toate foile îl numește »calomniator de profesie« pe cel ce a scris cele de mai sus și trage fără milă în Polónyi (care altfel e bolnav), zicând despre el că în »comisia de 45 a sfatului orășenesc« în tot deuna a stat alături de cei pe cari acum îi numește »progresiști«.

«Eu — scrie — în sfatul orășenesc pe Polónyi l-am știut tot'dauna stâlp al cli-celor de interes. Și dacă e vorba să fie la oraș o eră nouă, asta nici nu e posibilă de cât cu înlăturarea lui Polónyi».

Timbrează de păgubitoare influența lui Polónyi și declară că în chestie de puritanism în viața publică n'ar face model de pe Polónyi, pentru că chipul cum Polónyi și-a încoronat cariera îl socotește demoralizator. Zice că pe când dânsul (Vázsonyi) a luptat și a fost patriot fără a se aștepta să fie plătit, p'atunci Polónyi făcea pe mijlocitorul politic în schimbul remunerațiunei bogate a portofoliului ministerial; și pe când (Vázsonyi) apăra în sfatul orășenesc

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hotel, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școale, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1—6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság.

Arad, Pécskai ut 13|14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

constituția, Polónyi își făcea de lucru în comisia de emigrare (numită de guvernul trecut).

Tot așa, pe când dânsul (Vázsonyi) obosea în interesul funcționarilor prigoșiți, Polónyi își frământă mintea și tremură în chestia fabricii Gschwindt!...

Cu un cuvânt păruială în regulă.

Vázsonyi îl descrie pe Polónyi în culori ce trebuie să fie adevărate, deoarece ce îl cunoaște perfect!

Iar noi, în speranță că va urma, zicem: De cap, că hainele-s pe bani!

Ispravă mare. Ziarele maghiare aduc știrea »învăditoare« că pentru a mai scădea din numărul mare al emigrărilor, ministrul de interne Andrássy va institui în departamentul său o nouă secție, zisă a emigrărilor!

Se vede că mai are de câpătit mulți magnați falimentați, căci alt rost nu poate avea această secție. Nu prin crearea de slujbe, ci mai scâzând sarcinile și deschizând nouă resurse de câștig se poate stavili emigrarea.

Leii îmblânziți. Comisia însărcinată să redacteze răspunsul la mesagiul regal a terminat discuția asupra titlului și a căzut de acord ca răspunsul la mesagiu să înceapă astfel:

»Majestate Imperială și apostolică regală!

»Cel mai grațios al nostru Domn și rege!

Ziarele budapestane spun că independenții au acceptat și ei acest titlu (deși anul trecut nu voiau să știe de »imperială«) însă »numai excepțional și luând în vedere situația actuală«...

Negreșit! Acum au primit fiindcă sunt trei în guvern. Altădată ca să ajungă mai mulți ori să nu zboare ceice au ajuns la câte-un os de ros! Totdeauna »luând în vedere situația actuală«.

Dar' foile kossuthiste se și laudă. Spun că șirul al doilea din titlu este o idee a kossuthiștilor, este un succes neașteptat...

Cum? intransigenții, cari — în frunte cu ministrul actual de justiție — fuseseră dați în judecată cu grămada (și au scăpat numai grație clemenței regale!) pentru crima de lesamajestate, conzideră drept un succes mare că li-se permite să zică M. Sale: »Cel mai grațios al nostru Domn și rege«?

Hotărât, leii s'au îmblânzit perfect!

PACTUL.

Răspunzând unei întrebări ce făcusem, »Libertatea« dela 9 Iunie scrie:

In ce privește comitatul Hunedoarei, noi așa știm, că nu Românii au umblat după pact, ci oamennii stăpânirii, capii administrației.

Era tocmai în ziua când la Oraștie Românii ținuse adunarea de candidare pentru acest cerc (a doua zi de Paști). Venise la vorbirea dlui dr. Vlad și amicii săi dr. Bontescu din Hațeg și dr. Iustin Pop din Deva. Trecuse adunarea și noi făceam la planuri de apărare, de organizare, nici nu visa nimeni între noi de »pace« în comitat, ci ne pregăteam chiar de războiu, — când cu trenul de 4 ore după prânz, a sosit vicișpanul comitatului cu dnii Szentiványi și Lázár L. și căutând ei pe Români, le-au imbiat pactul. Și așa spun, că au făcut-o nu numai cu știrea, ci chiar la îndrumarea ministrului de interne — precum o mărturisește dl Lazar L. și în articolul dsale ce-l reproducem mai jos.

Și credem că același lucru a fost și la Sălăgiu și la Caraș.

Că pactul — sub presiunea curentelor șoviniste, și din perfidia dovedită a ministrului de

interne, — n'a fost respectat cum s'a făgăduit, asta am văzut-o până dincolo! Că vrut'a să fie o simplă apucătură perfidă electorală din partea stăpânirii, — ori a fost o încercare serioasă, — rămâne chestie discutabilă.

Impresia noastră sinceră e, că, aici la noi, vicișpanul comitatului și soții săi, a voit să iee în serios pactul; a și avizat pe slujbași despre el — dar' voința lor s'a înfrînt (în cercul Dobrei) de șovinismul turbat al unor zvăpăiați dela Ili și Dobra, și vicișpanul a ajuns de nu l'au mai ascultat nici slujbașii săi, cărora, pe urmă, văzând curentul, și pentru a nu deveni »valahofil«, așa bănuim, că însuși le-a dat »deslegarea« de sub ascultare și ținare la pact. Și a rămas apoi, la Dobra, lupta în toată sălbatică ei deslănțuire, ca și fără pact!

Când, după mișelia din 5 Maiu, la Dobra, Românii au întervenii la ministrul de interne, pentru înfrânarea gendarmilor, ori pentru a încredința susținerea ordinii la mai multă miliție și la mai puțini gendarmi, — am văzut cu ce faptă a răspuns acel ministru. In loc de 80 ori 160, a trimis a doua oră 600—800 gendarmi! »Ca să fiți bine păziți și unii și alții!« le-a zis. Când apoi în congregația din 29 Maiu Românii au interpelat pe vicișpan asupra abuzului de gendarmi la Dobra, d-sa a spus că nu poate da răspundere pentru acelea, că acea gendarmerie a fost trimisă în cerc direct dela guvern (deci peste știrea și întrebarea celor dela cărma comitatului).

Noi am tras învățătura de lipsă, și vom ști cum să ne purtăm în viitor.

Ear cu privire la încercările ce s'au făcut în Caraș-Severin, »Drapelul« (Nr. 58) aduce o epistolă a dlui dr. Ioan Sârbu, din care scoatem următoarele:

Protopopul Lugoșului mi-a spus, că se fac tocmele la Lugoș cu oamennii guvernului, cari sunt învoiți să dea partidului nostru trei cercuri în întreg com. Caraș-Severin, și să li-se lase lor patru. Vorba era că ai noștri, adevăd dl C. Brediceanu, care purta tocmelele cu ei, cereau patru cercuri pentru noi. Intre ele Caransebeșul, care s'asa era perdut după socoteala dumnilor, era între cele ce trebuiesc. Pășite de noi, fără a mai încerca lupta. Și să aștept până mănezi. Am spus că aștept, căci trebuia, neavând nici răspuns dela Comitet, nici apelul tipărit, dar că socotesc o luptă percută de o mie de ori mai folositoare pentru Granița noastră, decât câștigul sigur al câtorva cercuri pentru Lugoșeni, și că nu cred că mă voiu supune unor tocmele, la care n'am fost întreat. Din fericire și pentru câștigul Lugoșenilor, dl protopop dr. George Popovici mi-a putut spune, Sâmbătă pe la 10 ore, că tocmelele n'au ajuns la ispravă și s'au rupt.

Demonstrație contra Ungurilor.

Viena, 10 Iunie. Azi la 3 ore s'a ținut o adunare mare poporală sub președinția prințului Lichtenstein, în palatul primăriei. Au luat parte până la 50,000 cetățeni. Au vorbit Bielohlavek, Aixmann, Weissenkirchner și dr. Lueger, primarul orașului. Îndeosebi acest din urmă s'a năpustit împotriva Ungurilor, zicând despre ei, că numai pentru ca să-și intrupeze planurile, ei se întovărășesc cu ori ce dușman al Austriei. Iși arată îngrijirea că cei dela Curte lasă toate după pofta Ungurilor, cari împreună cu Jidovii asupresc celelalte neamuri. Zice că acum în Ungaria vrea să domnească Kossuth, fiul celui care la 1849 detronase pe M. Sa.

Când spunea aceasta, jos în uliță spânzura de un felinar (lampă) niște haine ungurești umplute cu pae, cu mască ce seamănă a Ungur, (cu mustăți mari resucite) și pe care era scris »Kossuth«. Și strigau puternic: »Jos Ungurii jidoviti«, »Abzug Kossuth!«

S'a primit apoi propunerea ca deputații Vienei să lupte în Reichsrath (sfatul imperiului) împotriva tuturor cererilor Ungurilor.

Mulțimea mare s'a îndreptat apoi spre casa ungurească din apropiere, unde delegații unguri țineau întâia ședință. Se auzeau strigăte cumplite și fluerături împotriva Ungurilor. Pe niște table mari ce se purtau era scris »Pereat Ungaria!« »Jos cu Ungurii jidoviți«, »Abzug Kossuth...« Iar când ajunsera sub ferestile casei ungurești (Bankgasse), în câteva minute ferestile zburau, în cât n'a mai rămas una întreagă.

Se înțelege, delegații (deputați și magnați) unguri n'au putut să mai urmeze cu ședința. Și a fost spaimă mare când între altele (pietre și bâte) a zburat în sala de ședință și un cuțit bine ascuțit, care era cât p'aci să nimerescă pe Ábrányi Kornel, consilier ministerial.

Se înțelege, Ungurii s'au făcut foc și cuvinte aspre s'au zis contra Austriacilor, îndeosebi alui Lueger. Rakovszky a propus ca delegațiunea să nu mai țină ședință, ci să plece că aici li-e în primejdie viața. A trebuit să-i domolească Wekerle, pentru-ca în urmă totuși să urmeze cu ședința. Rakovszky propunea încă să se ceară satisfacție așa fel ca primul-ministru austriac și Lueger să vină acolo, în Delegație, și să ceară dela Unguri iertare. Wekerle a spus însă că așa ceva nu poate pretinde, dar să fie domnii liniștiți, că 'i-se va da »nației izultate« satisfacția cuvenită.

În oraș e fierbere mare. Deși cele mai multe foi nu laudă cele întâmplare, căci așa zic: trebuie respectat dreptul oaspeților, în toate părțile se vorbește cu multă ură împotriva Ungurilor.

Mesagiul.

Delegația maghiară a fost primită de M. Sa la orele 12. După ce contele Zichy Tivadar a rostit vorbirea de omagiu, M. Sa printr'un mesagiu arată că monarchia este în bună înțelegere cu toate statele; își exprimă indignarea împotriva atentatului dela Madrid; amintește cu căldură despre legătura cu Germania și (ceva mai puțin cald) cu Italia. După ce amintește despre stările (ce se îmbunătățesc) din Balcani, despre pacea ce s'a încheiat între Rusia și Japonia și conferența dela Algeciras, spune că îndeosebi pentru armată se vor cere jertfe.

După acestea M. Sa a convorbit cu mai mulți delegați, arătându-și dorința ca lucrurile să meargă neted.

Satisfacția.

Primul ministru Beck a vizitat după amezai pe Wekerle, arătând părerea de rău asupra scandalului petrecut și făgăduind că va porni cercetarea împotriva vinovaților.

Expozeul ministrului de externe.

In ședința de Luni a delegațiunii Goluchovsky și-a rostit expozeul. El se compune din trei părți principale. Partea întâia atinge relațiunile noastre față cu puterile învecinate din jurul monarhiei noastre: Rusia, Germania și Italia. Ministrul de externe constată bunele noastre relațiuni către statele acestea.

Partea a doua se ocupă de războiul vama cu Serbia. Aici se rostesc cuvinte foarte aspre la adresa guvernului din Belgrad. El este învinuit că ar fi tăgăduit până în clipa din urmă tratativele pentru uniunea vamală cu Bulgaria. In sfârșit se vorbește în partea a treia despre conflictul franco-german. Putem să ne măgulim, zice ministrul, pentru rolul de împăcători ce l-am avut în conflictul acesta.

Atmosfera aceea apăsătoare de atunci a perit și putem să căutăm cu mulțămire la acele timpuri critice.

Rakovszky cere niște acte referitoare la afacerile sârbo-ungare. *Goluchowski*, zice, trebuie să facă după pilda lui *Andrássy* tăl care în postul de ministru de externe a publicat o *carte roșie* asupra situațiunii externe.

Goluchowski răspunde, că nu poate înainta acte în chestii cari încă nu sunt dezlegate.

Wekerle recunoaște necesitatea de a se prezenta acte. Această însă imposibil din cauze tehnice.

Rakovszky ia act de asta.

Mâne dăm expozeul pe larg.

Austria și Ungaria.

Cine ar fi crezut ca relațiunile dintre Austria și Ungaria se vor încurcă atât de repede și într'un chip atât de fatal?

Ne învățasem ca orice primejdie a acestor raporturi să vină dinspre Ungaria. Veleitățile de despărțire aici erau mai tari și mai primejdioase. Partidul kossuthist cerea despărțirea pe toate terenurile, în armată, în reprezentanțiunea externă și în domeniul afacerilor economice. Neputându-și realiza acest vis al uniunii personale, cu toate că ajunsese la putere și în majoritate el, cere măcar despărțirea economică. Dar nici visul acesta de a avea funcționari vamali Unguri la *Marchegg* nu se va putea împlini curând. Convențiile comerciale înalte tocmai pe timpul guvernului *Fejérváry* au fost încheiate pe baza comunității de teritoriu vamal al celor două state. Astfel, vrute-nevrute, majoritatea a fost nevoită de a le primi ca pe un fapt împlinit și de a le înscrie în lege.

Dar majoritatea astfel ingenuchiată voia măcar o singură concesione. Și aici, ca în atâtea alte chestiuni, Ungurii se mulțameau cu o concesione de formă. Ei cereau ca convențiile comerciale să se legiuiască pe baza unui *tarif autonom unguresc*. Aceasta nu implică încă despărțirea vamală de Austria. Ea rezervă numai pe viitor dreptul de a înființa autonomia vamală a Ungariei. Termenul înființării ar fi anul 1917, expirarea actualelor convenții încheiate.

Ei au obținut această concesione. Dar iată că ceia ce nu s'ar fi crezut nici odată, s'a întâmplat. Austria cea dezbinată în lăuntru, cea slăbită prin luptele naționale s'a unit de odată. Căci concesionea dată Ungurilor merge pe socoteala Austriei. Ungaria fiind deuseul principal al fabricatelor austriace, autonomia vamală ungurescă înseamnă o pagubă însemnată pentru Austria care până acuma importă fabricatele sale în Ungaria fără taxe vamale.

Cabinetul lui *Hohenlohe*, de o viață atât de scurtă a căzut pradă concesionii ungurești. Rezistând dezideratelor ungurești și neavând ajutorul Coroanei, el a căzut fără de veste și în mod rușinos. Atunci s'a întâmplat aceia minune a unirii tuturor partidelor austriace, a celor mai înverșunați adversari a Germanilor și Cehilor într'u apărarea intereselor comune față de Ungaria. Prea era jignitor demnității austriace de a vedea căzând ministri austriaci prin influența vădită a Ungurilor.

Toate partidele au înțeles că puterea lor față de pretențiile ungurești stă în unire.

Ministrul austriac care atâtea vreme fusese imparlamentar adecă lipsit de sprijinul unei majorități parlamentare, acum s-a parlamentarizat cel puțin în parte.

Primul ministru *Beck* a știut să câștige pentru cabinet pe fruntașii partidelor celor mai însemnate. Trei miniștri naționali «*Landmann-minister*» șed în cabinet: Prade ministru german, Pacak ceh și contele *Dzieduszycki* polon.

Afară de aceștia au mai primit portofolii *Marchet* (german) la instrucție. *Forst* (ceh) la comerț, *Korytowski* (polon) și *Derschatta* (german) la trenuri.

Deși Cehii nu susțin cu toții acest minister din cauza nerealizării ochilor lor deziderate naționale, totuși poziția lui este tare.

Majoritatea cuprinde cele mai mari partide, pe Poloni, partidul popular german partidul liberal german, marii moșieri și alte câteva elemente.

Astfel compus, ministerul acesta prezintă garanția pentru interesele economice și naționale ale Austriei. El este un «*Kampfministerium*», un minister al luptei. Dar lupta de aici încolo nu se va da între două părți inegale, Ungurii tari prin unire și Austriacii, slabi prin dezvoltare.

Amândouă taberele vor fi deopotrivă de tari.

Care-i însemnătatea luptei pentru noi? Interesul nostru este ca Ungaria să cedeze. Dacă ea nu va cedă, dacă *tariful autonom* să realizează, atunci Austriacii vor cere ca recompensă *urcarea cvotei*.

Ungaria va trebui să plătească câteva milioane mai mult. Schimbarea cvotei dela 34.6 va însemna urcarea lui, poate chiar la 50, cum cer Austriacii. Paritatea în drepturi cere paritatea în datorii, zic Austriacii. Cine va plăti plusul acesta? Tot noi contribuabilii, tot țaranul. Iată pentru ce trebuie să luptăm în contra *tarifului vamal autonom*.

Excursiuni școlare.

Seminarul din Arad și-a încheiat Sâmbătă excursiunile școlare cu vizitarea economiei de model ce se face la domeniul contelui *Zselénszky* în *Ötvenes*. Elevii cursurilor ultime pedagogice și teologice au fost conduși de însuș directorul *Roman Ciorogar*. Institutul a fost primit cu cea mai mare preveniență din partea domeniului și însuș șeful administrației domeniului, domnul *Recsey* a condus tinerimea la toate ramurile economice, ținând formale prelegeri intuitive cu elevii. Așa de pildă în lăptărie asupra chipului de a conzervă laptele prin răceala de 8—10 grade imediat după muls și apoi ținerea la loc desinfiat cu var și lipsit de orice vietate vegetativă și altele din manipularea lăptăriei, smântâna, untul, etc.

De aici a condus elevii la grajdurile de vite cornute. Mai nainte la vacile de muls, arătând cum se desinfiiază grajdurile tot cu var și cum să face ventilația astfel în cât în grajd cu 60—80 vite aerul e curat ca și într'o chilie bine aerizată. Apoi ținerea în curățenie a vitelor prin spălare și țesălare.

Hrana vitelor cum se pregătește, anume, nici când să nu se dea trifoiul proaspăt, căci conține apă multă ci uscat și mestecat cu alt nutreț uscat. Conturbările de mistuire provenite din hrănirea vitelor exclusiv cu pleavă, diferența între păturile vitelor de rasă apuseană și vitele noastre albe. Insușirea diferitelor soiuri de vite, cum e *Simenthal*, *Bonyhád* etc.

Mulsul vacilor, să nu mulgă om slab ori oboșit, apoi mulsul să se facă la ora fixă, pe minut, căci altfel vaca își trage laptele. Vacă să fie mânzită la un an și jumătate ca pe 2 1/2 an să aibă vițele, atunci să face bună de lapte. Vacile, anume soiul de *Simenthal* și *Bonyhád* nutritive după sistemul lor dau până la 20 și peste 20 litre la zi și în genere 6—8000 litre la an. Vacile de muls nu sunt supte de viței, ci viței lor sunt aplicați la alte vaci cu viței, astfel că acele vaci nu se mai mulg ci lăptează vițelul propriu și cel străin, adecă vaca de muls își dă vițelul la doică, ca aceea să-l crească iar ea să aducă venitul cel enorm cât face 6—8000 litre lapte la an, socotit cu 20—24 fil. în piața din Arad unde se vinde.

Dupăce viței se întarcă, sunt anume hrăniți după destinațiunea lor. Anume tăurașii, cu hrană ce face untură pe ei, cum e porumbul. Vițelele din contră, numai cu ierboase și cu ovăs, astfel anume, ca nici când să nu fie încălate de grase,

ci anume bine ținute ca să aibă atâtea putere cât îi trebuie pentru dezvoltare. O vită astfel crescută se face bună de lapte până când cele ținute cu porumb și în genere grase, rămân slabe de lapte.

Dintre tăurași să aleg ce e de soiul pentru pră-sire și la vârstă de un an și jum. se vinde bucata dupăcum e, câte cu 7—800 cor. Cumpărătorii sunt comunele și proprietarii. Cei castrați se pun la îngrășare în vârstă de 3 ani și se fac câte de 8 măj. m.

O interesantă prelegere intuitivă a urmat apoi asupra manipulării gunoiiului respective menținerea amoniacului în el prin legarea cu var și coacerea prin astrucarea cu pământ. Înaintea laicului este neînchipuită diferența productivă între gunoiul astfel legat și între gunoiul lăsat liber din care evaporază amoniacul, care îi este puterea productivă. Un car de gunoi sistematic îngrijit face cât 3 care de gunoi evaporat.

Dela vitele cornute a urmat rassele de cai, anume de *Mura* ca și cai grei de lucru. Puterea acestora ș. a. Admirabili au fost doi armăsari unul soi deosebit de mare de 2 ani și altul de rassă belgiană (*Brabant*) de 3 ani. Pe puste se validează soiul de *Mura*, care are aceea talie ca și cei nemțești și englezești, dar' acești din urmă sunt prea grei și așa se surpă în glodurile de pe pustă. S'au arătat mânzi produși prin crucișare de soi greu și ușor. Apoi rassă specială, americană, engleză, arabă. Cu un cuvânt diferitele soiuri de cai după însușirea lor.

Dela vite a condus apoi elevii la viie, anume arătând chipul cum se face lucrarea viiei cu plugul și întinderea pe sârmă. Cu un cuvânt ce a fost instructiv pentru vieri.

După toate aceste minunate și folositoare învățături pentru viitorii preoți și învățători, cari au să dea exemplu de economie rațională poporului, domnul șef (*tistartău*) *Récsey*, neîntrecut în amabilitatea sa și și vesel, că elevii ascultau cu atențiune prelegerile sale, a servit și masă studenților noștri, cari s'au despărțit de acest frumos dominiu cu o parte de învățătură, care le poate fi de folos pentru toată viața acelor cari se vor folosi de ele.

Renegații.

Sub titlul de mai sus — dând seama despre ședința comitetului coaliției aradane — «*Arad és Vidéke*» (precum și celelalte ziare locale) scrie următoarele:

«*Boksán Szevér* într'o vorbire mai lungă, primită cu vii aprobări, a adus vorba despre experiențele triste ce a putut să aibă oricine la alegerile recente că încă tot se mai gădesc, chiar *Unguri*, dușmani de-ai tendințelor maghiare și s'ar fi bucurat mai tare dacă pe întreg teritoriul comitatului nostru ar fi învins candidații naționaliști. Nu putem ști când va trebui să intrăm iar în luptă, d'aceea ar fi de dorit ca fruntașii partidului și fiecare membru să obosească cu zel pentru a țineă treaz sentimentul patriotic, să facem astfel imposibili pe dușmanii noștri ori să-i câștigăm pentru ideile partidului nostru».

După cum vedem, pentru zierele maghiare nu-s renegați *Români* — căci *Boksán* e născut din părinți *Români*, a crescut cu prescuri! — cari vorbesc astfel împotriva partidului și neamului românesc, ci admit că au fost în comitat Unguri cari să se fi bucurat de învingerea *Românilor*.

Ei bine, astfel de Unguri nu sunt, ci *Boksán Szevér* când s'a ridicat să vorbească în acest înțeles, a vrut numai să fie mai catolic de cât papa, mai Ungur decât Ungurii născuți iar nu — făcuți!

Zadarnic se prosternă însă d-sa în felul acesta, tot nu va ajunge fibirău.

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Kazinczi Nr. 11.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanez în ori ce blană fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La învățare merg ori și unde și în provincie, ducând pănură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mase de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

Din România.

Bandele grecești în Macedonia și mănăstirile de pe sfântul munte.

Ni-se telegrafează din București, că după informația guvernului român despre mișcările bandelor grecești este susținută prin mănăstirile grecești de pe muntele Athos. Mănăstirile acestea au contribuit cu *sume foarte însemnate* pentru organizarea și înarmarea bandelor.

Guvernul românesc este hotărât de a protesta în mod categoric pe lângă înalta Poartă în contra acestei activități a mănăstirilor de pe sfântul munte.

Activitatea asta-i cu atât mai dureroasă, că se știe că averile mănăstirilor grecești sunt în mare parte de origine românească. Ele sunt din timpul când veniturile mănăstirilor închinete din principate treceau în partea lor mai mare peste graniță spre sfântul munte. Această emigrare a uriașelor averi românești a încetat abea prin secularizarea averilor bisericesti subț Cuza.

D'ALE ALEGERILOR.

Din cercul Moravița. Numai între baionete și praf de pușcă am putut validită voința noastră, ezercită un drept al nostru de a vota cu candidatul inimei noastre!

Lupta electorală purtată în cercul Moraviței, un cerc până acum neglijat deși s'a sfârșit cu înfrângerea noastră, ne-a dat dovezi eclatante că poporul nostru dornic de luptă și conștuit de drepturile sale, cu inima deschisă și suflet curat la strigătul de trezire cu însuflețire a alergat și cu dragoste s'a grupat în jurul steagului național. O parte mare a cercului să o numim reduta noastră la granița fortărețelor noastre care s'a manifestat trimițând trei deputați naționali în dietă, comunele Varadia, Coștei, Voivadinț, Solcița, Retișor, Vlačoveț, Srediștia-mică, Jamul-mic, mândria cercului, s'a purtat într'o formă de tot măreață; ca stâncă în mare de care zadarnic se resfrâng valurile mării a o zgudu, a o spălă e cu neputință, tot așa au stat de neînfricoșați și rezoluți mândrii noștri alegători.

Aci zădărniciu-s'a orice forță, mituire, presiune crâncenă și terorizări grozave a șatrapilor administrativi. Fudulii notari răcneau de mânia impotenței lor; până ce și marele proprietar din Varadia, cu toții birii săi erau nevoiți să desarmeze; banii lui Iuda au fost respinși, săgețile înfricoșerilor au fost respinse de pepturile oțelite a eroilor noștri. Aici s'a manifestat vrednicia mândrilor noștri stegari fruntași într'o formă de tot înălțătoare.

Puternica și naționalista comună Varadia a fost la culmea datorințelor sfinte. Zadarnic se zbăteau aici cei dela comună și administratorul baronului Baich, Uray cu mai mulți venetici și fliandări pripășiți de pe ici de pe colea în frunte cu un pârilit de farmacist (apotecar) în această comună frumoasă românească.

Alegătorii fără deosebire de confesiune au rămas neclintiti; politica tradițională a preoților gr.-cat., Iorgovici Pál, Radu Agoston și a inv. Iorgovici Péter, cari deși la aparență s'au arătat pasivi, în urmă prin omul lor încrezut, cortezul Vasile Cenda (Bribece), o gură spartă, lucrau din răspuțeri contra noastră. Pe lângă toată svârcolirea inv. Popovici Valér și Stoica István care au votat contra noastră, vrednicii Vărădieni sub conducerea înțeleaptă a inv. conducător George Țunea inv. în penzie, P. Mioc preot, Nic. Mioc un preot încăruntit de 75 de ani, care necunoscând osteneala bătrânețelor a alergat și s'a achitat de datorința sa, apoi a neînfricoșatului învățător Ioan Alexandru, prin ținuta lor românească a pus tot cercul în uimire și-ți era mai mare dragul să-i vezi cum defilează pe lângă marșul lui Mihai Viteazul și a lui Iancu cântat de orchestra lor puternică sub conducerea bravului diriginte Paul Farca și ce disciplină vrednică de admirație! Voi Vărădieni puteți fi mândri de ținuta voastră splendidă.

Coșteiul, o comună mare și naționalistă va

rămâneă vecinic reduta noastră. Ar trebui să-i numesc pe toți și să le aduc tuturor laudă de mărire. Purtarea lor ezemplară de sub conducerea preotului lor însuflețit naționalist Avram Corcea, a preoților Alex. Guga și Victor Trăilovici apoi a inv. P. Râmneanțu, a ținurilor stud. universitari Imbroane și Traian Georgescu comerciant va rămâneă zugrăvită cu litere de aur în cartea luptelor noastre electorale. Din 208 alegători numai 3 au fost contra noastră cu jude cu tot; să sperăm că în viitor și acest din urmă frate al nostru va fi la culmea datorințelor sale sfinte. La ceilalți 2 rătăciți nici nu reflectăm — rușine să le fie!

Voivadinț, o comună frumoasă și avută s'a achitat cu mândrie de datorințele sfinte sub conducerea inimoșilor conducători Bartolomeiu Panciovan, notar în penzie, Ilie Dabici preot, Andreescu cand. de preot, a bravului fost învățător Ioan Micla căruia deși i s'a răpit vederile, pe cât i-a fost cu puțință a lucrat pentru cauza sfântă, apoi a comerc. Mihail Moise și a tânărului T. Petrică. (Dar învățătorul Simu, oare ce a făcut și unde a fost???)

Majoritatea covârșitoare din această comună s'a grupat în jurul steagului național; pe cei slabi de inger nu-i numesc de o camdată, pe neguțătorii Vidu Gruia, Nicolae Petrovici și Stefan Băcăluță cari toți au votat contra noastră, îi amintesc aici ca să se știe că avem neguțători care trăesc din sudoarea noastră, s'au făcut nevrednici de numele lor de român, au necinstit neamul și s'au arătat dușmanii noștri. Cu ce față mai așteaptă și sprijinul nostru! Lăpădați-vă de ei ca de niște răioși și nu mai mergeți în ducheenele lor! Asta să le fie răsplata. Incurajați și ajutați să fie de voi și de toți românii numai acei neguțători cari luptă cu tot zelul pentru, și nu contra dreptului și neamului nostru. De nu aveți astfel de neguțători pe la sate, atunci îi aveți pe cei câți-va din Vârșet, pe aceștia trebuie să-i sprijiniți ci nu pe streini de cari sunt prea mulți în oraș.

Țin, să mai amintesc aci pe Teodor Stanciu agronom care atât de înflăcărat naționalist e, încât și-a lăsat pe tatăl său mort întins în sicriu și cu capul descoperit a-venit până la Moravița în ziua alegerii, după ce și-a dat votul pentru candidatul nostru a plecat cu sufletul curat spre casă. Laudă i se cuvine lui și exemplu să le fie tuturor.

Solcița s'a purtat într'un mod de tot înălțător. Au venit mai mulți de cât am cugetat. Momentul acesta îl amintesc deosebit căci comuna aceasta aparține de cercul notarial labuca unde notarul *Rabsky*, despotul acestor comuni, prin amenințări, cu detragerea creditului, cu terorizări, cu promisiuni în bani special pentru biserică, acest despot a întrebuițat toate mijloacele ca să ademenească pe alegători ba încă se ducea în inspecția ziua și noaptea în casele private din care au făcut birturi spre a controlă dacă mai au oamenii beaură. Comuna Solcița merită a fi numită de ezemplară iară alegătorii bărbați vrednici și conștii de drepturile lor sfinte. Aici părintele Taticu ca și învățat. P. Popovici s'au făcut vrednici de recunoștința poporului și pot fi satisfăcuți că i-a recunoscut credincioșii de adevărați povăituitori.

Nu mai puțin vrednică de admirație s'a purtat fruntașă comună Retișor, unde alegătorii sub înțeleapta conducere a agiului preot Alex. Luchici, a aprigilor învățători T. Răbăgia și O. Rădulea, a mers într'un rând strâns ca zidul la urna pentru cand. neamului. Aici zadarnic a fost orice încercare de ademenire și înfricoșare din partea voinicosului primar Iosif Păcurariu cu toți cățălandrii săi.

Deplină laudă aducem și alegătorilor voinici din **Vlačovăț**, cari sub conducerea plină de tact a proprietarului Nicolae Nedelcu, a preotului G. Popovici și a harnicului președ. al comitetului parohial a economului Ion Ureche a dat dovadă măreață de vrednicia lor națională. Nu știu cum să cualific purtarea neromânească a kossuthistului învățător G. Popovici carele a rămas pasiv și prin purtarea sa a demoralizat poporul îndemnându-l a rămâneă pasiv ca să-i facă pe plac îngâmfatului notar sârb, mai știi pentru ce os de ros.

Srediștea mică a venit întreagă sub conducerea preotului Mihai Juica și a învățat. I. Adam, erau ca 7 crai dela răsărit, căci numai 7 alegători sunt cu totul. Laudă și mărire lor!

Janul-mic s'a purtat foarte bine; toți au fost

cu noi, în frunte cu bravul părinte Bota și judele comunal, căruia nu i-a păsat de superiorii săi administrativi, ci cu fruntea ridicată și-au dat votul pentru venerabilul nostru candidat. Dela acest brav jude ar trebui să ia pildă toți ceilalți juzi comunali. Onoare lui și consătenilor lui.

Altă parte mare a cercului cu alegători români s'a purtat, durere, pe lângă toată buna voință și luminarea *preoților gr.-or. români*, foarte rău. Cu intenție am subliniat preoți gr.-or. români, căci toți preoții gr.-cat. stau sub orice critică; excepționând pe bravul părinte Avram Socaci din German care și-a împlinit cu sfințenie datorința sa față de neam. Ceialalți, lucrat-au ei contra noastră, fost-au ei pasivi, merită însă a fi timbrați de trădătorii neamului; — apoi aceasta însemnează superioritatea lor științifică, să te lapezi de neam?! Preotul gr.-cat. din Klopodia cu numele Cutera cu pana roșie a contrarului pe pălărie și piept, își manifestă credeul său politic — creatură perfidă ce e! Câțiva învățători gr.-or., Bugariu din Percosova, Draghici din German și Moroșan Endre (Mureșan Andrei) din Lațunaș, niște creaturi stupide nutriți cu mălaiul opincei, erau cei mai mari cortezii ai contrarului. Acești nemernici și-au vândut neamul, limba și națiunea pentru un papricaș de carne de cal. Bătaia lui Dzeu cadă asupra lor și a tuturor nerușinaților, cari sunt vândătorii și trădătorii neamului!

Cunoască-i acum toată lumea și suflarea românească și scuipi-e ca pe niște lăpădați de neam. Halal să le fie! Ne vom îngriji noi de toți și-i vor lua răsplata lor binemeritată.

Apoi înșelați am fost și în notarii noștri români, respective în unul, căci din doi unul s'a purtat ca român adevărat, al doilea însă cu numele Ion Moise, not. în Marcovăț, acestuia avem să-i mulțămim înfrângerea noastră. (Deocamdată atât). Apoi administratorul baron Baici cu numele Neuhert, (iar un ungur veritabil) care crede că e Dzeu în comună, prin mârșavii a corupt poporul prin amenințări că nu le va mai da lemne din pădure, vara apă ș. a., astfel a câștigat mulți alegători pe partea sa. Acești alegători lacomi după promisiuni, băutură și papricaș au beut și au mâncat ca porcii la vâlău; ba unul cu numele Mihai Nicolaevici mâncând cu lăcomie, s'a înecat cu un os care era să-l coste viața dacă nu-l scotea cu mare greutate doctorii, l'a costat mulți bani papricașul pentru care și-a vândut neamul. Așa trebuie să li-se întâmple tuturor lingăilor. — Din 159 alegători numai 63 au fost pe partea noastră și asta mulțămim harnicilor conducători Adam, învățător Vasile Mihai, comerciant, Romul Stoian fiul preotului gr.-or. Stoian (care a fost pasiv?) și a bravilor tineri coriști.

Acum știm cel puțin pe cine putem conta, știm unde e țaria noastră, vom ști cui să-i arătăm pumnul și ce uscături trebuie tăiate. Am îndurat, adevărat o înfrângere, suntem însă cu o experiență mai bogată și am învățat din această pățanie, cum să ducem în viitor cauza noastră la izbândă.

Candidatul nostru căruia cu forța i-am impus această datorință națională, n'a umblat nici când după mărire și sărbătorire. A primit această sarcină numai de dragul poporului vârsându-l însuflețit pentru cauza sa proprie, deci nu lui personal, ci cauzei sârmanului popor s'a dat această lovitură și tocmai din partea acelora, cari au avut și aveau mai multă lipsă de așa un bărbat erudit și cu inimă pentru popor.

Să nu desperăm! Iar ne vom ridică noi și atunci vai nemernicilor, vai trădătorilor, cari în prostia lor lucrează la subminarea existenței lor, a familiei lor și la demoralizarea neamului românesc!

Ganimesdes.

O bună veste.

— Ziarul «Basarabia». —

În Chișinău a apărut în ziua de 24 Mai a. c. primul ziar românesc redactat în limba română.

Apariția acestui ziar e un adevărat eveniment istoric în mișcarea românească care a început în Basarabia.

Ziarul basarabean apare deocamdată scris cu litere chirilice afară de titlu care e scris cu litere latine.

În curând însă se vor publică articole în

ambele feluri de litere, pentruca să se poată face astfel educația poporului.

In patru, cinci luni cel mai târziu ni-se spune că »Basarabia« va apărea scrisă numai cu litere latine.

Iată acum și o parte din articolul din frunte al »Basarabiei«:

Cătră cetitori.

»Avem un vis neîmplinit
Copil al suferinței,
De jalea lui ne-au reposedat
Și moșii și părinții.«

Acest vis este o tiință națională!...

De o sută de ani Basarabia noastră țară de rugari Români, a intrat în sinul popoarelor Rusiei; dar până acum basarabienii n'au luat nici o parte în mișcările lor naționale.

Starea noastră e înapoiată.

Poporul basarabean, lipsit de luminele venite de pe piscurile înalte ale cugetărei omenești, tot rămâne sărac cu duhul și tot nu știe nici nu vede că dreptul lui cel mai sfânt — național — rămâne sfărâmat de mâinile streine.

Bunul cel mai înalt de gândire și de simțire românească — nu iese din întunerecul în care de veacuri este învălăită mintea și inima Moldovanului.

Dar vremea merge înainte.

Se tulbură liniștea sufletească a oamenilor, s'a început groaznică ciocnire a intereselor vrăjmașe, au străbătut în toată Rusia primele raze de lumină și s'a deșteptat din somn întreg poporul rusesc.

In sfârșit parcă vine vremea fericită și pentru noi când

»El, cel frumos și frate bun cu glia,
Nou intrupatul suflet de Mesia,
Va fi județul de mâne,
Ce-ntr'un zorit aprins de dimineață
Cu mâna lui vitează, îndrăzneată
Zdrobi-va cartea tegilor bătrâne.«

Dar la această vreme de renaștere încă nu poate lua parte bietul basarabean!...

»Sunt sătul de a așa viață« — oare știe poporul nostru că a sosit vremea de spus aceste cuvinte? Că a venit ceasul să umple, în sfârșit, deșertul din viața noastră sufletească națională?

Prin gazeta »Basarabia« noi așteptăm răspuns la întrebarea aceasta.

Noi știm, că poporul nostru e o mare putere, dar această putere n'a ajuns încă la conștiința de sine, și fără îndreptători de această conștiință poate fi năpraznică ca oceanul nemărginit.

Și iată »Basarabia« va fi acest îndreptător al ideii naționale.

NOUTĂȚI.

ARAD, 12 Iunie 1906.

— **Știri personale.** Dr. Romul Boila, fost candidat de avocat în Blaj a depus cu bun succes cenzura de avocat la Oșorhei. Simpaticul avocat tinăr, își va deschide cancelaria în orașul D.-Sân-Mărtin. Atragem de pe acum atențiunea Românilor din acele părți asupra acestui fapt îmbucurător, recomandându-le cu toată căldura pe dl dr. Boila, care e nu numai un avocat foarte iscusit, ci și un Român de inimă.

— Cetim în »Familia« că Senatul universitar din Cluj a ales ca docent pentru catedra de literatură română pe dl Dr. Ioan Rațiu, profesor la gimnaziul din Blaj. — Felicitări!

— **Directorul fundațiunei Șuluțan,** s'a ales pe un nou period de 6 ani în persoanele dlor: Iosif Pop, vice-președinte; Ioan Mezei și Alexandru Onaciu, juzi la Curia reg. în Budapesta; Iuliu Bardosy, inspector șol. în retragere. Sibiiu; Gheorghe Pop, director financiar. Zombor; Ladislau Hossu, jude de Tablă. Cluj; Iosif St. Șuluțiu, jude de Tribunal pens. Sibiiu; Vasiliu P. Hârșanu, avocat, Sibiiu; Dr. Alexandru Pop, medic arhid. Blaj; Vasiliu Zehan, avocat, D.-Sân.-Mărtin; Ioan Nestor de Dezmir, jude de trib. pens. Cluj. Membri suplenți: Dr. Aurel Murășan, proprietarul »Gazetei Trans.« Brașov; Vas. Ranta Buti-

cescu, jude de trib. penz. Cluj; Petru Pop, jude de tribunal penz. Brașov și Dr. Ioan Pop, medic-major penz. Orăștie. («U.»)

— **»Foiletoane«.** Sub acest titlu dl Stelian Russu din Timișoara a scos de sub tipar un drăguț volum care se află de vânzare la d-sa (banca »Temișana«), prețului 1 cor. 10 fileri. Vom reveni.

— **Alegerea dela Ugra.** Cetim în »Népszava« sub titlul »Era nouă« scrișoarea unui alegător dela Ugra în care se arată marile ticăloșii făcute la alegerea dar mai ales după ea. Deși candidatul național Dr. Demetriu Lascu își puse candidatura cu 3 zile înainte de alege, totuși, zice corespondentul, a reușit să dobândească cu toată corupțiunea cea mare o minoritate însemnată. Adevărata urgie a început însă după alege.

Arestări, inchiziții medievale sunt la ordinea zilei. Ba cei mai mult, nu numai poporul de rînd, dar nici preoșii lui, ba nici cihar soțiile acestora nu sunt cruțate. Astfel preoteasa din Sân-Miclăușul-românesc a ajuns pe mâna gendarmilor pe motiv că ar fi așfizat în contra alegătorilor mituiți ai lui Halász.

Ei au intrat după ordinul notarului în locuința ei și au descusut-o în modul cel mai nerușinat, au turburat liniștea casei, încât în urma emoțiilor suferite a căzut la pat. Firește, s'a dovedit nevinovăția complectă, ceea ce însă nu-i ajunge harnicului fibirău din cercul acela, căci cu toate acestea el urmează înainte cu ancheta.

Cazuri de astea se întâmplă multe. Ele urmăresc scopul de a înăbuși în noi, zice alegătorul, ori ce dragoste de libertate și lumină. Dar rezultatul este tocmai contrarul. Poporul a înțeles însă că stăpânitorii lui vor să-l țină în robie și s'a deșteptat.

— **Statistica lunei lui Aprilie.** Buletinul lunar al biroului general de statistică publică rezultatele mișcării populației. În luna lui Aprilie s'au născut 60.301 copii vii în »Magyar birodalom« cum zice cu atâta fanfaronadă ziarul imperialismului unguresc. Decesele se urcă la suma de 46.768, exedentul face deci 13.593. Față de luna Aprilie a anului trecut, rezultatul este favorabil. Numărul nașterilor a scăzut ce-i drept cu 1463, dar și mortalitatea a scăzut cu 4827, sporul este deci cu 3364 mai mare ca anul trecut. In general să manifestă o scădere a natalității. In cele dintâi 4 luni ale anului curent avem 9000 de nașteri mai puțin, dar mortalitatea încă a scăzut în chip simțitor, cu 40.000, din același period al anului trecut. Plusul de spor face 31.000 față de acelaș period.

Cele mai multe nașteri le avem pe malul stîng al Tisei, 3.39 la o mie, cele mai puține sunt pe malul drept al Dunării 2.70 la o mie. Mortalitatea a fost mai defavorabilă pe malul stîng al Tisei (2.58), iar mai mică pe malul drept al Tisei (1.90). Maximumul de natalitate l-a avut anul trecut comitatul Ugocea (3.84) și al Sălăgiului (3.80) iar minimum îl reprezintă comitatul Vespriului (2.40) al Târnavei-mari (2.41) și Baranya (2.42).

Mortalitatea cea mai mare a avut-o comitatele Clujului (3.32) și Hajdu (3.05) cea mai mică în Vespriem (1.59). Sporul cel mai mare l-au avut comitatele Ugocea (1.71) și Ung (1.56). Zece orașe au încheiat bilanțul mișcării populației cu deficit.

Nupțialitatea lunei acestea a fost de 8166, cu 3193 mai mult ca anul trecut. Căsătorii mixte au fost 122 adică 14.9 la sută. Intre ele se găsesc 43 jidano-creștine.

Să căutăm explicarea faptelor acestora. Cauza scăderii mortalității ne pare a fi micul număr de căsătorii din anul trecut, dar mai cu seamă emigrarea în America și România care răpește țerii pe bărbații aflători în vîrstă virilă.

Mortalitatea pare a fi scăzut din cauza iernei mai domoale care cruță mai mult sănătatea populației. Aceasta dovedește și faptul, că scăderea mortalității este mai mare în lunile de iarnă. Sporul cel mai mare al populației îl prezintă comitatele Ung și Ugocea unde populația ruteană este mai proliferă. Interesantă că maximum de natalitate corăspunde și maximumului de mortalitate la aceștia. Cauza este mizeria și sărăcia cea mare a Rutenilor. Imbucurător este sporul cel mare al comitatului Sălăgiului locuit în majoritate de români.

Dimpotrivă este mahnitoare mica natalitate a Târnavei-mici și marea mortalitate a Clujului.

— **Una la zi.** O reflecție intimă a ministrului Wekerle.

— Or ce s'ar zice, strașnice sunt discursurile mele. Mai ales când n'am nimic de spus, sunt nescabil!...

— **Cum a ajuns Hamlet gras.** Ce urmări poate avea uneori o mică greșală de tipar, ne arată următoarea tradiție hazlie — despre Hamlet

Actul IV. din Tragedia lui Shakespeare, *Hamlet*, Regele Claudius și Laertes se hotărăsc să ucidă cu tot prețul pe nobilul Hamlet. Acesta va avea să dueleze cu Laertes, care își va învenina ascuțișul sabiei. Dacă mișelia asta nu va ajuta, atunci în ferbințeala luptei îi vor întinde lui Hamlet o beutură ucigătoare. Beutura o va primi »când în decursul luptei se vor încălzi și le va fi sete« — pe englezește: »*Wohen in your mootion von are hot and dry*«.

Laertes primește sfatul mișelesc al lui Claudius. În duel Hamlet să și înfierbântă, (*hot*) cum profeția regele. Aici în locul cuvîntului »hot« s'a strecurat o greșală de tipar și regina în loc să zică: *He's hot* românește *el s'a înfierbântat*, — spune: *he's fat* românește *el e gras*. E evident, că regina care nu numai că e îngrijorată de soartea fiului său dar e și mândră de el — n'a putut spune în fața tuturor că fiul său e gras, ci a constatat simplu, că *el e prea înfierbântat și i-s'a oprit răsufarea*. Greșala asta de tipar a rămas în toate edițiile de mai târziu. Și așa din grăsimăa lui Hamlet, pe care Shakespeare nici n'a visat-o, sirguincioșii comentatori germani au făcut diferite deducții originale și înțelepte... Richard Löning într'un foarte întins studiu asupra lui Hamlet, la întrebarea, că de ce nu-și răzbună Hamlet asupra tatălui său, răspunde: pentru-că e leneș și comod, fiind-că suferă de îngrășarea inimii și-a plumănilor. Deci lenea, ce rezultă din îngrășare, cauzează căderea tragică alui Hamlet; așa-dară Hamlet, după numitul învățat, e *tragedia îngrășării*. Și să nu se uite, că studiul lui Löning e bine cunoscut și apreciat. Dar... o greșală de tipar poate răsturnă teorii întregi.

— **Cauza ploilor.** Un savant francez a găsit cauza ploilor ce cad de câtă-va vreme, foarte dese, în toată Europa, ca și la noi în țară.

El pretinde că în urma unui proces chimic petrecut în soare, căldura ce această planetă trimite pământului, s'a mărit. Din această cauză se topesc ghețarii de pe vârfurile munților și de prin regiunile polare, și vaporii produși trimit marile ploi ce se urmează la intervale mici, aproape pe toată suprafața pământului.

— **Proiect grandios.** Germania studiază acum proiectul de a o transformă lacul Constanța, care desparte Elveția de Württemberg, într'un port imens cu apă adîncă, unde ar putea veni, chiar în inima Europei, vapoarele transatlantice.

In acest scop un mare canal va fi tăiat dela lacul Constanța la Mayența pe Rin și vasele de ocean vor putea veni dela Rotterdam până la lac pe canal.

Lucrarea ar costă un miliard.

— **Alegere de preot.** In comuna frunțașă Socodor, Duminacă a fost alegere de preot pentru parochia a treia devenită vacantă prin trecerea la cele eterne a fostului preot Lazar. Dintre trei recurenți majoritate covârșitoare de voturi a întrunit dl Aurel Papp, fiul protopopului din Beiuș.

Felicităm pe noul ales!

— **Emigrare înspăimîntătoare.** Săptămîna trecută au sosit la New-York 3258 emigranți din Ungaria și anume 585 Maghiari, 1254 Slovaci, 366 Șvabi, 813 Croaiți și 240 Români.

— **Petrecere.** Reuniunea economilor și meseriașilor din A.-Iulia invită la producțiunea teatrală împreună cu dans ce se va aranja Sămbătă în 16 Iunie st. n. a. c. La hotel »Europa«. Inceputul la 8 ore sara. Prețul de intrare: Locul I. 2 cor. locul II. 1 cor. 60 fil., locul III. 1 cor. 20 fil., loc de stat 80 fil. Venitul curat este destinat în folosul Reuniunei.

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă dis-

trugătoare și omorătoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3.30—4.40—6.60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuroși probe. **Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.**

— **Corecții pe hârtie calitate foarte fină** 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui *Ingusz J. și fiul* Arad.

Institutul Oteteleșanu.

Publicațiune.

Cu începerea viitorului an școlar 1906—1907 se vor primi șasesprezece eleve în institutul de fete dela Măgurele fundat de Ioan Oteteleșanu și înființat de Academia Română, sub înaltul Patronaj al Maiestății Sale Regelui, cărora li-se vor da, conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere caznică și instrucțiunea cuvenită unei «bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux».

Cursul va fi de cinci ani de studiu și unul de practică. În acest timp elevele vor avea toată întreținerea în institut și nu vor putea părăsi școala în tot intervalul de șase ani, afară de cazuri de forță majoră.

Sunt admise în institut copile născute din părinți români săraci, pe deplin sănătoase, cari până la 5 August 1906 au împlinit 12, dar încă nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare au să prezinte certificatele de clase secundare, având media cel puțin 6.

Nu se admit dispenze de nici un fel. Două surori sau două vere primare nu pot fi admise în institut.

Părinții elevelor ce vor fi primite în institut nu pot să-și ia fiicele de sfintele sărbători ori pe timpul vacanțelor în familie, și Direcțiunea își conzervă dreptul de a le da ori nu voie elevelor să petreacă în familie de vacanțe.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1906 — cererile însoțite de act de naștere, act de vaccinare, act de paupertate, în care se va arăta și numărul copiilor, și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei nrul 135), pentru Comisiunea Fundațiunii Oteteleșanu, care, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele, ce îndeplinesc condițiunile mai sus precizate, să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

Concurențele cari nu sunt din România se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August stil vechiu, cererile însoțite de actele enumerate mai sus, de un atestat medical și de o fotografie a lor.

Academia își rezervă dreptul de a face admiterea definitivă a copilelor din afară de Regat numai după ce ele vor fi examinate de medicul institutului.

Rezultatele examenului se vor supune dimpreună cu toate actele, printr'un raport, Augustului Protector al Academiei Române, Maiestății Sale

Regelui, cărui îi aparține a decide în privința primirii.

Examenele se vor începe în localul Academiei la 9 Septembrie 1906, ora 8 dimineața.

Cu începerea de 16 August, părinții pot ridica actele de naștere, de vaccinare și de studii cu cari au înscris copilele.

Nr. II. 9.797. — București, 20 Maiu 1906.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la «Munteana» casă de păstrare societate pe acții în Cornereva, să escrie concurs cu termen până la 30 Iunie st. n. a. c. Salar anul prim 1400, după întărire cor. 1600. Reflecțanții la acest post au să documenteze cu atestat absolvirea vre-unei școli comerciale superioare și praxa de până acuma, precum și cunoașterea limbilor română, germână și maghiară.

Postul are să fie ocupat imediat după alegere.

Întărirea în post urmează după un an de serviciu.

Recursele sunt a se adresa Direcțiunei casei de păstrare «Munteana» în Cornereva (Kornyaréva, Krassó-Szörénymegyec.)

Intre cei cu cualificațiune egală sunt preferiți cei cu mai multă praxă.

Direcțiunea.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și regușelei e

zahărul lui Réthy ce se capătă

— în ori care farmacie. —

Prețul unui flacon 60 fill. Să se ceară numai zahărul lui Réthy.

Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot pregătorul

Réthy Béla,

farmacist, Békéscsaba.

Am fost bețiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beătură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beătură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

CONCURS.

La „Societatea acționară »BISTRITIANA« institut de credit și economii în Bistrița“ e de ocupat un post de

practicant

cu salar anual de 1000 coroane. — Termin. 1 Iuliu 1906.

Explicări dă

Direcțiunea.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József, tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Stabiliment de hydrotheraphie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotheraphie completă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electrizare, gimnastică suedă dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

„Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu.

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud promiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-restagyár.

Numărul Telefonului 69.

Vinzare

de **VIN**
in mare și mic,
producțiune *
proprie * din

podgoria Șriei.

vin nou alb, litra	52 fileri.
vin vechiu alb	64 „
ling alb	80 „
chiller (roșu)	56 „
vin roșu vechiu	cor. 1.—
chiaru de drojdi, fabricat pro- priu, rafinat și rachiou de prune	1.60 cor.
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

capătă la **Quiriní Sándor**
Arad, Hulich Eajos-u. 7/e.

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public mult stimaților noștri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

în strada József főherczeg nr. 11
casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin, ca cel de până acum, suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientelă cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Tsa

„La plumbul vînat“ — József főherczeg-ut nr. 11.

Intemeiat la 1850.

PIANE

Între plăcerile vieții familiare, fără îndoială se ține și pianul, ce în magazinul meu se găsește în forme noi, dela 700 cor. în sus, iar cele folosite dela 200 cor. începând.

Folosirea de pian, pe lună 8 coroane. Toemirea pianelor în provinciile și în loc, o îndeplinesc prin adjutantul meu de specialitate.

În biblioteca mea de împrumutare în care se găsesc opuri literare în limba maghiară, germană și francesă în cel mai mare schimb. Prețul de citit pe lună e 1 cor. iar după volum 8 fileri,

Krispin József

Arad, Deák Ferencz-utca 28.

Cimbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »Școala« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-ă 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

M a k ó (casa proprie).

Cine vrea să cumpere ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii
precum

în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în un asortiment bogat acela poate se câștiga în prăvălia lui

Czernóczy Mihály

căltunar pentru bărbați și femei

Kossuth-utca nr. 67 și Boros Béni-
tér nr. 2.

HUGYECZ RÓZA

Croitorie de haine englezești
și franțuzești pentru femei

ARAD, Kapolna-u. 4.

Primește spre efectuare orice lucru din bransa aceasta, în orice formă, precum și haine pentru copii pe lângă execuție fină și prețurile cele mai avantajoase.

Cere sprijin binevoitor : **HUGYECZ ROZA**

Dacă suferi de reumă și răceală nu căuta alt medicament ci cumpără o sticlă de **spirt de reumă de Dr. Flesch** care vindecă reuma, răceala, durerea de mîni, picioare, spate și șele, slăbirea mînilor și picioarelor, durerile iscate din bătăi, efortări, scintiri și umflăturile, mai în grabă de cât ori-oe alt medicament. Infuziunea se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici scaldă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui o o o

Dr. Flesch Emil apotecar „Magyar Korona“
GYÖR — Baross-ut Nr. 24.
Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif
Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26.

O sticlă de 1½ delitre 2 cor. La o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familiar“ prețul 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs postal.

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, țin garnitură de salon, salon bărbătesc, cele trebuincioase pentru un pranzător modern, dela prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efectueșc în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluții cu automat. —

Atelier de sculptură în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și dnilor măiestrilor măsari, că

cu începerea dela 1 Iunie

am deschis un atelier de sculptură în Arad

strada Halász nr 9.

Cere sprijinul binevoitor

ÁBRAHÁM JÓZSEF
sculptor.

Un copil cu bună creștere îndată are primire.

In atențiunea Onoratelor Dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din loc și provincie, că în Arad, piața Libertății No. 11 (lângă Porter Vilmos) **am deschis** după modelul atelierelor parisiene,

o confecțiune de haine femești

de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primesc spre efectuare ori-ce lucru ce se ține de această branșă, precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și altele de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lângă prețurile cele mai moderate și pe lângă serviciul cel mai prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

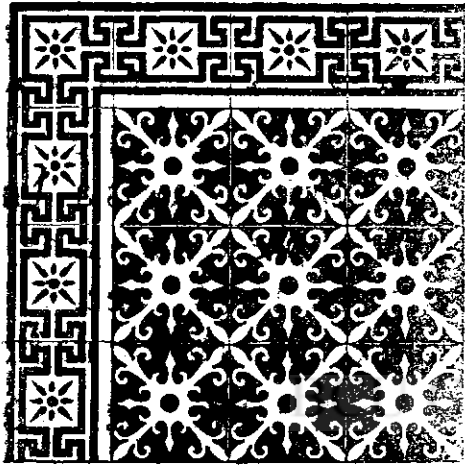
Cerând sprijinul onoratului public — rămân cu deosebită stimă:

HUPPERT HENRIK

Confecție de haine englezești — Arad, Szabadság-tér 21 (casa Lengyel).

Özy. Guttmann Jakabné és fiai

fabrică de piatră artificială în Nagybecskerek.

Recomandăm
plicile noastre
pentru pavagiu de
ciment și piatră
artificială

în 65 diferite forme
pentru

pavarea de coridoare,
cuine, antisambre, chilii
de scaldă, verande, intră-
rile sub porți, trotuare
și de criptă.

Infrumșetări arhitectice

se pregătesc după ilustrațiuni
din catalogul nostru sau după
desen.

Valauă din beton
(ciment) în diferite forme
pentru porci, cai și vite de
îngrășat.

— Prețurile sunt mai ieftine decât pentru valauăle de lemn. —

La dorință fiecare se trimite cataloage gratuit.

MÁLICS J. sculptor și măsar **ARAD,** Str. Közép nr. 16.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de sculptorie din Arad, strada Közép nr. 16, care e aranjat conform recerințelor moderne, se pregătesc

===== dormezele, =====

mobiliare de salon etc., etc., după stilul cel mai nou și după execuția cea mai frumoasă.

Mai departe în atelierul meu se găsesc

===== tot felul de mobile =====

prin ce mă aflu în plăcuta poziție, ca comanda cele mai mari să le efectuez pe lângă prețurile cele mai favorabile, în timpul cel mai scurt, posibil.

La dorință pot se dau deslușiri cu privire la prețuri, dele din provincie se fac cu reînțoarcerea poștei.

Cerând comanda DVoastre, rămân

cu deosebită stimă
Málícs J., sculptor și măsar
Arad, str. Közép nr. 16.

Ciururile brevetate ale lui Iosif Dorn, să potrivească la tot felul de mașini de treerat, pentru scuturat paie, la mașina curățitoare de jos etc.

Fiecare econom e dușmanul său propriu, dacă nu folosește ciururile brevetate ale lui Dorn la mașinile de treerat, care-i rămâne în cinste după 3 zile de îmblătit.

Cu totul sânt în circulație cam 6000 de ciururi.

La îmblătitul din anul trecut a cruțat contele Wenchheim pe moșia s'a dela Csordás dela 500 de clăi de bucate 247 de kilograme de grăunțe față de ciururile de lemn, ceia-ce dovedește și »Societatea economică« (»Gazdasági egyesület«) din comitatul Bihor.

Furnizez pentru fabricanți din țară și străinătate. Iau răspunderea pentru ciururile mele de bucate. Recomand încălzitoarele mele cele nouă, cari să potrivească la ori-ce mașină, (sparhert) cu cari să cruțe 50% de material de ars, care dă căldură plăcută și trainică.

Cu prospecte și explicații mai detaliate servește

DORN JÓZSEF,
atelier de mașini. Békés Csaba.

È și în interesul D-Tale!

— Dacă voești se cumperi, nu întârziă de a cerceta

magazinul
de stofe de haine pentru femei

a lui
HEGEDÜS ÁRMIN

care acum e sortat cu cei mai noi și mai la modă articoli.

Prețurile neîntrecute de ieftine esclud ori-și-ce emulare.

Prețurile articolilor de reclam:

Un blous la modă foarte frumos și **o stofă**
pentru haine mtrul **33 cr.**

Ombree stofă pentru blous elegant și fin, re-
gele sezonului mtrul **65 cr.**

Ce nime n'are, o plapoma brilliantină
pentru două persoane, pân'acum 4 fl., acum **2.95 cr.**

Magazinul meu de stofă din patrie e de ajuns
pentru întreaga comitatul Aradului.

Mare asortiment dintre 120 și 140 cmtri de stofă
se poate afla numai în prăvăliile din capitală.

Rog să priviți galantarul meu! Cere sprijinul on. public cu stimă

HEGEDÜS ARMIN

Arad, piața Szabadság nr. 17, vis-à-vis de cei 13 martiri.

Rog a privi galantarul vânăt!